

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Divi Bambergenses S. Henricvs Imperator S. Kvnegvndis
Imperatrix S. Otho Episcopvs**

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

XXX. De rupta societate Ruthenorum propter fidem Stetinensium, & de
Archiepiscopo Danorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41527

nebat, ut à nullo auferri posset. Mulier autem infelix, socia operis, morte quidem multata non est; puto, quia sub viri obedientia posita fuit. Sed tamen sine poena & confusione non evasit. Nam corpus exanimi viri ad Ecclesiam secuta, falcam & segetem de manibus suis, & ipsa excutere non potuit, quo-
Pana Gnorim.
usque coram populo & clero argumentum hoc illicet operationis probaretur. Sepulto ergo viro & abeunte cum timore populo, mulier soluta est. Ex hoc autem facto populus maiorem Dei Genitrici reverentiam, maioremque aliis festis celebritatem doctus est exhibere.

Derupta societate Ruthenorum propter fidem Stetinensium, & de Archiepiscopo Danorum.

C A P V T   X X X .

* Nomine Ruthenorum, intelligendi sunt hic Rugij, seu Rugiana ab insula Ruzia.

Rterea Rutheni comperta fide & conuersione Stetinensium: & quia in Christianitate penitus roborati sunt, à societate illorum se auertunt, commercia omnia mutuaque negotia institutum ex indignatione abrumptentes, quasi alterius iam fidei populo communicare in talibus non deberent. Ipsi autem saepe numero à multis prædicatoribus ad fidem vocati, de integro nunquam venire voluerunt: Sed aliis interdum credentibus, alij non credebant, atque ex maiore parte paganicis ritibus degentes, semina fidei veluti spinæ, suffocando, illic conualescere non sinebant.

Ruthenia verò Danos adiunctos habet. Porrò Archiepiscopo Danorum etiam * Ruthenia subiecta esse debuit: Sed populo fidem Catholicam propulsante, superfluum est, Sacerdotes de parochiæ terminis litigare. Rutheni ergo, pavlatim crescente odio, Stetinensibus publicè aduersari cœperunt: & primò, quod naues illorum à littoribus suis arcerent:

* Regia.

Rugiani mon-
ument S. Othonis,
ne Rugiam pe-
tar.

pōst etiā ex communi decreto, hostes eorum haberi statu-
unt, Ottoni Episcopo mandantes (audierant enim, quod illō
ad prædicandum venire vellet) ne vñquam fines eorum at-
tingeret. Dicebant enim nihil eum apud se inuenturum, nisi
acerbas pœnas & mortem certissimam.

S. Othoni hilo-
mmus Rugia-
nos adire cogi-
tar.

* Rugiana.

De hac legati-
one agit etiam
Lutheranus
Præco Cram-
muae lib. 1. Chro-
nici Pomer-
nia cap. 40.

Antiqui more
Danorum, nā
bodierni longe
alijs.

Ille autem, accepta legatione tali, tacitè apud se exultat, a-
nimū parat ad Martyrium, cogitat & disponit omnia, tra-
ctat anxiè apud se, an melius sit solum se ad tale conuiuum i-
re, an cum multis * Stetinenses autem quidam viri boni &
prudentes, in comitatu Episcopi erant Iulina, gnari locorum,
prouinciarum & morum cuiusque gentis. Hos ergò Epi-
scopus paulatim interrogationibus prætentabat, scire volens,
si quo modo eum illuc perducere velint. At illi de origine
* Ruthenæ gentis, de feritate animorum, & de instabilitate si-
dei & bestiali eorum conuersatione multa ei narrantes; etiam
hoc, quod Archiepiscopo Danorum subiecti esse debuerint,
non racebant.

Sperans ergò Episcopus, gratum fore illi, si conuerti pos-
sint, simulque attēndens congruum esse, quod per eius licen-
tiam, ac permissionem ad prædicandum in eius parochiā, ve-
niret, Iuuānum venerabilem Presbyterum de latere suo, & a-
rios nuncios nauigio cum literis & muperibus illō pro licen-
tiā direxit. Archiepiscopus verò in maximo gaudio & hono-
re legatos acepit, habitosque apud se multa humanitate, plu-
rima de statu, de doctrina & operibus beati Othonis percon-
tatur. Erat autem vir bonus & simplex, bonarum rerum cu-
pidus auditor, non mediocris scientia ac religionis, in exte-
rioribus tamen Sclauicæ rusticatis. Nam & homines terræ il-
lius tales sunt, vt in maxima vertute atque diuitiis, generali
quadam duritiā omnes inculti videantur, & agrestes. Vrbes i-
bi & castra sine muro & turribus, ligno tātū ac fossatis mu-
niuntur; Ecclesiæ ac domus nobilium humiles & vili schema-
te. Studia hominum aut venatio aut piscatio est, vel pecorum
pastura. In his etenim omnes diuitiae illorum consistunt. Si-
quidem agrorum cultus rarus ibi est.

¶ Porro in vicu vel in habitu vestium parum lauti habent
aut

aut pulchritudinis nostræ. Nostri ergò mediocres, in comparatione illorum gloriösi erant. Iuuanus verò Presbyter Archiepiscopo ipso major esse videbatur. Cumque esset boni o-
ris, ad omnia compositè respondens, illum valde oblectabat, quo Iuans
nihilque satis ej. esse potuit, quidquid de Ottone audiebat. Fa-
mâ etenim ante annos plures hunc notum habuit. Et nunc rō oblectatnr.
gloriarit atque lætari abundantius cœpit, quod eius dignos &
præclaros nuncios præsentes haberet, cuius tanta, actam præ-
clara facta vulgaris fama passim prædicari prius audisset.

De Legatione autem eius ad præsens nihil se respondere posse dicebat, nisi ante Princeps Dähorum atque magnates per alias inducias consuluisset. Iuuanus autem & legati hoc longum fibi iudicantes, dimitti se rogāt, ne super eorum mō-
rā contristaretur Episcopus. Annuit ille cum benignitate, ac literas, donaria, nauemque grandiusculam butyro plenam, si-
gnum dilectionis & amicitiae mittens Episcopo, dicebat; quā-
to citius ex consilio Principum persuos legatos de verbo præ-
dicationis se responsurum; quod vtrum perpetam an simpli-
citer dixerit, parum nobis compertum est. Nam dum per ali-
quos dies eius nuncios exspectaremus, de partibus Aleman-
nia, & de domo Babebergensi plures nuncij venerunt, magnis
& necessariis causis Episcopum reuocantes.

De bello inter Ruthenos & Stetinenses, & de victoria Stetinensium.

CAPVT XXXI.

Rutheni autem crebris insultibus Pomeranos la-
cessunt, & Stetinensium fines armatis nauibus
perturbant. Cumque semel ac bis repercussi à
bello cessare nolissent, Stetinenses ex consilio
communi armata tractare cœperunt, atque iterum venientibus,
coadunatis viribus, occurrere. Sed quid plura? Tanta strage
Rutheni fusi sunt, & tanti ex eis in captiuitatem redacti, ut qui nesciunt de
cuadere Runganus.

Archiepiscopus
Dania collo-
quio Iuans
Presbyteris mi-
rare oblectatnr.

Quale respon-
sum legatis de-
derit.

Qualia mun-
era ad S. Othene
miseric.

Sefridus.
Edue. Canis.
cap. 29.

Victoria Stetis
Runganus.